

**Het Paradys Der Gheestelijcke En Kerckelycke
Lof-Sangen, Op de principaelste Feest-daghen des
gheheelen Jaers**

Afhakker, Aegidius

T'Shertogenbosch, 1627

Volghen eenighe Lof-sangen vau de Hoost-stucken der Christelijcker
leeringhe/ ofte den Catechismus. Het Vader onse. Op de wijze: Ick heb de
groene straten, &c.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55083](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55083)

Geen dingh en magh aenkleven/
 Dat mijn hert treckt ne'er
 Van u/o klaer fonteyn.
 Nienhoozt mijn gheweyn
 Alhier in 't aerdsche pleyn:
 Leert my/ sonder verkiezen mijn/
 Dw' wil perfect subject te zyn:
 Dat ghy/na de doodt/
 My namaels niet verstoet.

Leert my/ &c.

Volgen eenighe Lof-sanghen
 van de Hoofst-stucken der Chryste-
 lijcker leeringhe/ ofte den
 Catechismus.

Het Vader onse.

Op de vyfse:

Ick heb de groene straten, &c.

Ons Vader Godt gheprezen/ Die

in den Hemel zyt: Gehelicht soa

ff s

moet

moet wesen Uw' naem gebenedijt.

O Heer Vader Godt gheprezen
Die in den Hemel zijt /
Gheheplight soo moet wesen
Uw' naem ghebenedijt.

Gheheplight/ Et.

Vrijck van groeter weerden
Laet komen metter spoet /
In Hemel en op eerden
Gheschie' uw' wille goet.

In Hemel/ Et.

Wilt ons/ o Heer/ verleenen
(Koningh van machten groot)
Deps/ vreed' /en oock met eenen
Den kost tot 's levens noodt.

Deps/ Et.

Vergheeft ons Heer verheven
Al dat wy schuldigh staen:
Ghelijck wy oock vergheven
Die ons hebben misdaen.

Ghelijck/ Et.

En laet ons toch niet vallen
Oock in tentaci' quaet:

Maer

Maer Heer verlost ons allen
 Van 's vbandts boosen raedt. Amen.
 Maer/ Ec.

De Engelsche groete.

Op de voor-gaende wijze.

Ick groet u vol van graci
 Sprack d' Enghel Gabriel/
 Met u tot alder spaci
 Is Godt Emmanuel.

Met u/ Ec.

Want onder alle Vrouwen
 Zyt ghy ghebenedijdt:
 Gheluckigh die aenschouwen
 Uw' glozi' met solijt.

Gheluckigh/ Ec.

Ghebenedijt moet wesen
 Jesus/ uws lichaems draght:
 Dooz hem zyn wy gheresen
 Al uyt des vbandts macht.

Dooz/ Ec.

Maria Godes Moeder/
 Wilt ons ghedachtigh zyn:
 Bidt vooz ons onsen Hoeder/
 Nu/ en in 's doodes pijn.

Bidt/ Ec.

De XII. Artijckelen des
Gheloofs.

Op de wijze:

O saligh heyligh Bethlehem, &c. 26.

O Mensch/o edel creatuer/
Van Godt na Godes beeldt gheschapen:

Ghy zijt van hem een schoon figuer:
Wilt toch uw' kroone niet verflapen.
Ghy zijt/etc.

Wilt ghy dan wesen wel bedacht/
En eeuwich u met Godt verblinden:
Soo neemt op u gheloof wel acht/
En alle secten wilt vermijden.

Soo/&c.

De heylighe Drieuldigheyt
(Dat is een Godt en drie personen)
Te dienen weest altydt bereydt:
Op dat hy u hier na magh loonen.

Te dienen/&c.

Den Vader/Soon/en heyl'gen Geest/
Zijn eben oudt/wijs ende machtigh:
Niemandt en is hier minst of meest:
Dewyl sy een Godt zijn waerachtigh.

Niemandt/&c.

Nochtans den Soon is ne'er gedaelt/
En uyt een Maget mensch gebooren:

Hy

Hy heeft dooz 'tkrupps' dooz ons betaelt
Anders w'p waren al verloozen.

Hy heeft/ &c.

Ten derden dagh hy van der doodt
Verrees/ en bracht de zielkens mede
Wt 's hellen mondt/ in Abzams schoot/
En sijn Apostels bracht hy vrede.

Wt/ &c.

T'en Hemel is hy we'er gekeerd:
Hy sit aen 's Vaders rechter-hande:
Alwaer hy alle dingh regeert/
En sendt ons gaven hier te lande.

Alwaer/ &c.

Ten songhsten dagh hy komen sal
De dooden roepen upt der eerden:
En gheben oordeel ober-al/
Da dat ons werckē zjn van weerden.

En gheben/ &c.

Beloost en hoozt sijn Kercke van
Die daer genoemt wort Catholijcke:
Want bupten dese niemandt kan
Verwerben namaels 't Hemelrijcke.

Want/ &c.

Want hier alleen die klaer' fonteyn
Van Christus Bloed en roode wonden/
Dooz sijne Sacramenten repn/
Wascht sijn litmaten van haer sonden.

Dooz/ &c.

Der Heplighen ghemeenschap mee

Is

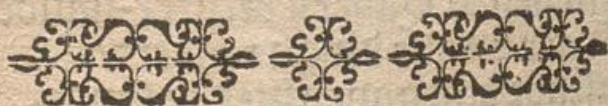

Is hier / als in eens lichaems leden:
 Daer d'een d'ander in liefd' en vree
 Helpt/dooz verdiensten en ghebeden.

Daer/Sc.

In dit gheloof blijft vast ghepzent/
 En wilt het oock te wercke stellen:
 Soo sult ghy moghen na u endt
 Ontgaen de sware pijn der hellen.

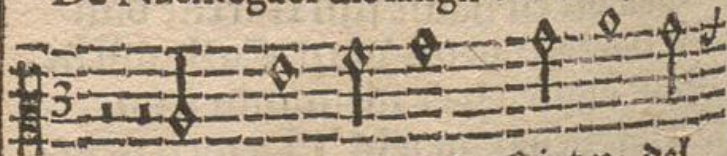
Soo/Sc.

Van de Christelijcke geboden
 ende Sacramenten: van sonden
 ende goede wercken.

Op de vvijsse:

De Nachtegael die sangh een liedt, &c.

Godt mint en eert/ Niet p. del
 Uw' Ouders hoorzdt/ Niemandt ver-

sweert / Den Sabbath houdt:
 moozdt/ Noch pet onthoudt.

Mijdt

Mijdt overspel beliegen/

doek liegen/ Geen Vrouw be-

gheert/ Dw's naesten weert/ Noch

pet van sijn gherieven.

De X. Gheboden.

- (1) G Odt mint en eert/
- (2) G Niet ydel sweert/
- (3) Den Sabboth houdt/
- (4) Dw' Ouders hoorst/
- (5) Niemandt vermoordt/
- (6) Noch pet onthoudt.
- (7) Mijdt over-spel/ (8) Belieghen/ /
doek lieghen/

Gheen

(9) Geen vrouw' begeert
 Uw's Naesten weert/

(10) Noch yet van sijn gherieben.

Houdt/ &c.

De V. Gheboden der H. Kercke.

(1) Van wercken biert
 Tot Godt u stiert
 In alle feest.

(2) De Miss' dan hoorzt/
 Soo dat behoorzt/
 Met goeden geest.

(3) Houdt alle vasten seere//na leere.

(4) Ghy spreken sult
 eens 's jaers uw' schuldt:

(5) Te Paesch' gaen t'onsen Heere.

Houdt/ &c.

De VII. heylighe Sacramenten.

(1) Het Doopsel wascht.

(2) Het Vroomsel vast
 Godts leere prijst.

(3) In 't Sacrament
 Den Heer present
 De ziele spijst.

(4) De Biecht gheneest de sonden/ /ont:
 bonden.

(5) De Oorden leert.

(6) Het Houw'lijck meerdt.

(7) Oli'

(7) **Oli' helpt d'ongefonde.**

De Biecht, &c.

De VII. Hoofst-sonden.

(1) **Hoveerdigheydt.**

(2) **En Gierigheydt**
Het quaet vermeert.

(3) **Onkuysheydt quaedt.**

(4) **En Gramme daedt**
Dan u doch weerdt:
Sp souden u verkeeren//onteerren.

(5) **De Gulfigheydt.**

(6) **En Nydigheydt.**

(7) **En Traegheydt wilt af-keeren.**
Sp souden/&c.

Vier sonden in den Hemel roepende.

(1) **'t Onnoosel bloedt**
Ghestort will's moet
Roept waeck by Godt.

(2) **'t Onkupsche vuer**
Teghen natuer
Goek sonder spot.

(3) **Verdzuckē armen/weesen//by desen**

(4) **Onthouden 't loon**
Dan uwi' dienst-boon.
Vier sonden zyn te vzesen.

Verdzucken/&c.

Ses sonden in den H. Geest.

- (1) Wanhoop op Godt/
- (2) Hoop sonder slot
In sonden groot.
- (3) De waerheydt klaer
Bestrijden swaer
Als vals en snoodt.
- (4) Dijn^s naestens deughd bejden//
met lijden.
- (5) Hartneckighept.
- (6) Onleetsaemhept.
Dees ses Godts Geest bestrijden.
Dijns/ &c.

Vier trappen tot den af-grondt
der sonden.

Vier trappen vupl
Der sonden kupl
Mijdt dese doch:

- (1) Erst willens quaedt
Doen/ (2) en dees daedt
Dan roemen noch.
- (3) Bepotten die ons leeren // bekeere-
ren.
- (4) En dan noch gaen
Goe'n raedt versma'en/
Den raedts-man oock onteeren.
Bepotten/ &c.

Tien mede-deelende sonden.

- (1) Ghebiedt, noch (2) Raedt,
 (3) Beschermt, (4) Toe laet,
 Doch (5) prijst ondeught/
 (6) gheniet niet meed/
 (7) In quade zeed,
 En hebt geen vreught.
 't Quaedt (8) straft, en wilt (9) be-
 letten, na wetten/
 Met goeder aerd
 't Quaet (10) openbaert,
 Of ghy deeldt mette smetten.
 't Quaet/Sc.

't Ghebruyck der vijf sinnen, ende
 drie krachten des ziels.

't Ghesicht eerbaer/
 't Ghehoor eenpaer/
 De Smaeck, seer vzoedt/
 Den Reuck oock mee/
 't Ghevoel gheree/
 Dees sinnen moet
 Ghy stieren naer Godts wille // en
 Drie krachten byp (stillen:
 Des ziels daer by:
 Verstandt, Memori', Wille,
 Ghy/Sc.

Drie

Drie Goddelijcke deughden.

Drie deughden sijn
 Seer Godd'lijck zyn
 Tot 's ziels behoedt :

- (1) 't Gheloof oprecht.
  - (2) De Hoop niet slecht.
  - (3) De Liefde soet:
- Tot Godt sy ons bereyden // en ley-
 den/

Want niemant opt
 Van dees beroept/
 Met Godt hem sal vermeyden.
 Tot/ &c.

Vier Cardinael-deughden.

Dooz goe' manier
 Noch deughden vier
 Zyn Cardinael:
 Sy zyn een spruyt
 Waer komens' upt
 Doozt altemael :

- (1) Voorsichtigheyt met sinnen // van bin-
 nen/
- (2) Rechtveerdigheyt.
- (3) En Vromigheyt.
- (4) En Matigheyt vol minnen.
 Voorsichtigheyt, &c.

De VII. gaven des H. Gheest.

- (1) Wijsheydt. (2) Verstandt.
 (3) Raedt menigherhandt/
 Dooz 't Goddelijck licht.
 (4) De Sterrickheydt.
 (5) En Wetenheydt,
 Van Godt ghesticht.
 (6) Godtvruchtigheyt. (7) Godts vrese,,

Al dese
 Sijn seben soet
 Godts gaven goet/
 Mt sijnen Geest gheresen.
 Godtvruch. &c.

Twalif vruchten des H. Geest.

- Twaelf vruchten sijn
 Van Godts Geest sijn/
 (1) Liefd'. (2) en Blijfschap.
 (3) Vree. (4) Lijdsaemheydt.
 (5) Go'ertierenheydt.
 (6) En Goedigheyt.
 Sijn Gheest is oock (7) Langhmoedigh.
 (8) Sachtmoedigh.
 (9) Ghetrouw. (10) Seeghbaer.
 En oock (11) Eerbaer,
 Hp maecht ons (12) Suyver spoedigh.

Sijn/ &c.

Acht

Acht Saligheden.

- (1) Zijt arm van gheest,
- (2) Sachtmoedigh weest/
- (3) Dooz sonden schreyt,
- (4) Haect na de deught,
Doet oock met vzeught
- (5) Bermhertigheydt.
Soo mooght ghy saligh wesen //
dooz desen
- (6) 't Hert suyver maect/
Ma (7) vreed' oock haect/
- (8) Lijdt vooz de deught ghepzenen.
Soo/te.

Seven lichamelijke wercken
van bermhertigheydt.

- (1) In honghers-noodt,
- (2) In dorst seer groot
Niemandt verlaet,
- (3) Den naeckten kleedt,
- (4) Herberght ghereedt/
Al metter daedt:
- (5) De krancken diendt met weerden //
mee-weerden/
- (6) Ghevanghens lost,
Oft u schoon kost/
- (7) De dooden helpt ter eerden.
De/te.

Seven geestelijke wercken van
bermhertigheydt.

- (1) Geest raedt tot deught /
- (2) En leert met bzeught
Den slechten sijn.
- (3) Sondaers bekeert,
- (4) Met Troost ver-eert
Die droevigh zijn.
- (5) Het ong'lijck wilt vergeven,,bedrebe /
- (6) Uw' naesten draeght,
Die u hier plaeght /
- (7) Voor doo'n bidt, en die leven.

Wet/Sc.

De wet der natueren, ende
vier uystersten.

Mijdt alle quaedt /
Doet goede daedt
Tot aller tijdt /
Een ander doet
Als ghy ghemoedt
Te lijden zijt.
D uysterste wilt heugen // na meugen /
Als Doodt, en Hel,
Godts oordeel sel /
Den Hemel vol gheneughen.
D uysterste/Sc.

Een

Een Ghebedt om deughden te verwerben.

Op de wyse:

Veni creator Spiritus, &c. 209.

O Heer/aenhoort toch mijn ghebedt/
 Dat ick aenhef met goedt opset/
 En gheeft my tot mijn salighepdt/
 Al't geen van quaet tot deughden leyt.
 O leben/ Heer/en sterben swaer/
 My altydt zy een spieghel klaer :
 Tot hulp en leer uw' vrienden al
 Laet zyn booz my in 't aerdsche dal.
 Leert my in u te scheppen moedt:
 Want ghy/ mijn Heer / alleen zyt goet:
 En sterben Wil en Sinnen quaedt/
 En volghen geern uw' leer en raedt.
 Doet my bewaren 't herte mijn/
 Mijn tongh/mijn oogh/en smake sijn/
 En scheppen upt goet ende quaet
 Mijn leer/ mijn vrees /tot mijnen baet.
 Geest my der menschen oorddeel snoet
 En klapperenij niet achten groot :
 Waer nemen sulcks/tot mijn profijt/
 Dan u/ o Heer / ghebenedijdt.
 Leert my te oord'len niemandt niet/
 Mijn selfs te achten als een riet/

En

En ander menschen achten groot/
 Wijs/ deughdzaam/ heyligh en devoot.
 Geeft my een diep' ootmoedigheyt/
 Een geest reael vol soberheyt/
 Een haet van sonden en onvree/
 Een supber hert en lichaem mee.
 Leert my/ Heer/ bidden na u hert/
 Mijn schult beschreyen oock met smert:
 Verbuldt mijn hert met graci' soet/
 Dat ick u altoos dienen moet.

**Een dancksegginghe na
 den eten.**

Op de wyse:

O saligh heyligh Bethlehem. 27.

L Het ons den Heere danckbaer zyn/
L Wilt hem hier loven ende pryzen/
 Die ons al spijst op elck termyn/
 't Is recht/ dat wy hem lof bewyzen.

Die/ Ec.

Wilt loven sijnen name soet/
 Die ons door sijn macht kan versaden/
 Elck hem met lof-sangh pryzen moet:

G g

Dat

Dat hy ons spijst dooz sijn ghenaden.
Elck/ &c.

Verbult zyn wy met spijs en dranch
Dooz sijn goetheyt tot ons weldadig :
Dus moeten wy hem spreken danck/
Aenroepen sijnen naem ghestadigh.

Dus/ &c.

Dus u met herten tot hem keert/
En leght uw' handen all' te gader :
En bidt soo Godt ons heeft gheleert/
Segghende t' samen onsen Vader.

Onsen Vader, &c. En bid/ &c.

O Heer/ wy segghen nu vooz 't slot/
Wilt doch oock spijzen onse zielen/
Op dat wy Heer na u ghebodt
Leven/ wy die in sonden krielen.

Op dat/ &c.

Princelijck Godt ghenade doet/
Op dat wy dooz Christum verwerben
Ghenade/ dooz sijn dierbaer Bloedt/
Saligh te leven en te sterben.

Ghenade/ &c.

